

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemana velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemana velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 269.

V Ljubljani, v četrtek 22. novembra 1888.

Letnik XVI.

Državni zbor.

Z Dunaja, 21. novembra.

Slovenski avskultantje na Koroškem.

Po razdelitvi došlih vlog in prošenj, med katerimi je bila tudi prošnja kranjske hranilnice gledé zakona kmetskega dednega prava, odgovarjal je danes justični minister na nekatere interpelacije. Najvažnejši za slovensko prebivalstvo bil je odgovor na interpelacijo poslanca Steinwenderja, ki se je izpodtikal nad razpisom peterih novih služb za avskultante, ker se je v njem od prosilcev zahtevalo znanje slovenskega jezika v besedi in pisavi. Ako se bo to v prihodnje sploh zahtevalo, rekel je Steinwender, bodo domačim nemškim prosilecem uradniške službe v lastni deželi celó v čisto nemških okrajih zaprte in se bodo tujci iz drugih kronovin preseljevali na Koroško, ki se bodo s šeuvalnimi agitacijami vredne skazovali svoje prednosti in njim izkazanega zaupanja. Zato vpraša bivšega justičnega ministra, kako more to ravnanje opravičevati, sedanjega ministra pa vpraša, kako hoče popraviti to napako svojega prednika?

Minister Schönborn je danes odgovarjal, da se je njegov prednik vsled pritožb, ki so se čule v državnem zboru, po strogem preiskovanju prepričal, da se je na Koroškem zares dostikrat prigodilo, da sodniki niso bili zmožni slovenskega jezika in da so se morale razprave vršiti s pomočjo tolmačev. Ne primanjkuje pa tam tolikanj slovenščine zmožnih sodnikov, kakor marveč zapisnikarjev; vsled tega je izprevidel potrebo in od cesarja vsled najvišjega sklepa z dné 25. septembra dobil tudi dovoljenje, za Koroško ustanoviti in razpisati pet novih avskultantskih služb, za katere pa morajo biti prosilci poleg nemškega jezika zmožni tudi slovenskega. To je tem potrebnejše, ker je na Koroškem skoraj tretjina prebivalcev slovenska, in ker se slovenski jezik potrebuje v dvanajstih sodnijskih okrajih. Ali se bo znanje slovenskega jezika za razpis sodnijskih služb

v prihodnje zahtevalo ali ne, razsojevalo se bo z vsak slučaj posebej.

To stališče je gotovo edino pravilno. Kdor ima s slovenskim ljudstvom opraviti, mora znati slovenski. Ako se ga nemški Korošci naučé, nikomur ne bode hodilo na misel, izključevati jih od služb v domači deželi. Ako so pa preleni, da bi se ga učili, za službe v slovenskih okrajih niso, ter se sami izključujejo od njih, ker si nečejo pridobiti potrebnih lastnosti.

Dalje je minister odgovarjal na dve interpelaciji zastran konfiskovanja nekaterih nemških liberalnih listov, rekši, da so bile dotične konfiskacije od sodišč potrjene, da mu torej nikakor ne pristuje vtikati se v sodnijske razsodbe, da pa nasprotnemu časnikařtvu priznava pravico svobodno izražati svoje misli, kolikor mu jo zagotavljajo temeljni državni zakoni.

Kmetsko dedno pravo.

Ko je bil izročen še samostalni predlog poslanca Hajeka zaradi strogejšega praznovanja nedelj, nadaljevala se je razprava o kmetskem dednem pravu, o katerem sta doslej govorila poslanca gg. Kopp in Chlumecy. Obravnava se pomiče jako počasi naprej in bo težko ta teden dovršena, ker jutri ne bo javne seje in je dozdej rešenih še le šest paragrafov.

Vojaški zakon.

Vojni odsek marljivo pretresa novi vojaški zakon; dotična poročila nemških liberalnih listov pa niso povsem natančna in zanesljiva. Med drugim danes našemu poslancu Pfeiferju očitajo, da je v vojnem odseku v svojih govorih izpraševalni komisiji očitil pristranost in se sploh pritoževal o mržnji vojaštva do raznoterih narodnosti. Ker skušnja uči, da se marsikomu vsled napačnih poročil godí krivica, in da se neugodne posledice kažejo tudi v splošnih političnih dogodkih, zdí se nam potrebno o tej reči nekoliko obširneje izpregovoriti in natančno povedati, kaj je poslanec Pfeifer govoril.

V razpravi je bila 12. točka § 25 vojnega zakona, ki določuje, da morajo enoletni prostovoljci služiti še drugo leto, ako propadejo pri izpitu. Ta določba, rekel je Pfeifer, zadeva prostovoljce pri vojni, kakor tudi pri deželni brambi. Za stalno službovanje pri vojni pa je v največi meri določeno eno leto. Po tej naredbi bi se pa eventualno raztegnilo na dve leti. To bi bila torej neka prememba zakona gledé deželnih brambovcev in enoletni prostovoljci pri deželni brambi bi bili na slabšem, kakor navadni deželni brambovci.

Vsi prejšnji govorniki so omenjali silno hudih določb in težkega bremena, ki ga novi vojaški zakon naklada ljudem, pa razven dveh resolucij se ni nič predlagalo, kar bi polajševalo to breme. Poslanec za Istro je predlagal, naj se izpusti določba gledé drugega službenega leta za prostovoljce. Ako pa ta predlog ne bi obveljal, predlagam jaz, naj se jim dovoli v dveh mesecih ponavljati izpit, in da jih še le v tem slučaju zadene dveletno službovanje, ako bi ne hoteli ponavljati preskušnje. To novo naredbo opravičujejo s pomanjkanjem častnikov in podčastnikov, kateremu hočejo s tem v okom priti, da se morajo enoletni prostovoljci le z vojaško službo pečati in da morajo še eno leto kot podčastniki služiti, ako skušnje ne napravijo. Po mojem mnenju bi bili taki podčastniki predragi. Ako pomislimo, koliko denarja stariši izdajó za svoje sinove na gimnaziji in na visokih šolah, bodemo izprevideli, da bo drugo službeno leto dostikrat izpraznilo žep starišem, prizadetemu potežilo nadaljevanje in dovršitev študij, ali pa ga celó čisto uničilo. Ker če se ima dijak prvo leto pečati le z vojaško službo, odtegne se za ta čas študijam, ako bo moral pa še drugo leto služiti, se jim odtuji, kar se je naučil, zopet pozabi in dostikrat študij ne more več nadaljevati.

Treba je pa tudi pomisliti, da v izpitni komisiji niso zgolj nezmotljivi ljudje; morebiti se kaki prostovoljec v svojem obnašanju ne kaže kot ostrega častnika, ali morebiti izpitnemu komisarju po svoji

LISTEK.

Dva dni v Benetkah.

XVIII.

6. septembra.

Zapustivši akademijo se zopet zložimo v gondolo in zapovemo veslarju, naj nas zapelje do hôtela „Bauer-Grünwald“. Potoma gledamo zopet veličastna poslopja ob morju. Na enem čitam napis: „consulato della Russia“, vendar vsaj eno zastopništvo Slovanstva. — Kmalu smo na zaželjenem mestu, — pred veliko gostilno, ki nas je že tolikrat prijazno sprejela v svoje prostore in najbolje podvorila.

S tem je bil dokončan današnji program in ob enem tudi naš izlet v lepe Benetke, kajti popoldne smo imeli že odriniti proti domu. Nismo bili sicer vsi za to in naša doslej trdna sloga se je začela rušiti oziroma na odhod. Eni bi bili radi še en dan ostali v Benetkah, drugi romali precej danes k sv. Antonu v Padovo, tretji pa nas silili naravnost v domovino. Najbolj se je mudilo domov gospodu, ki je imel bajé doma sila posla za živinsko razstavo, — pa njegovi soprogi, katero je materina skrb gnala do sinka, ki se morebiti doma joče in mamo kliče, pa toži, da je lačen, in da ga boli glavica.

Vendar pri obedu konečno določimo, da se ob 3. uri popoldne vsi skupaj odpeljemo v Padovo, odkoder se drugo jutro vrnemo v Mestre in dalje gori proti severu, do mile Kranjske.

Urno opravimo svoj obed, pri katerem so nam zopet šle v slast ukusne morske živalice („frutte del mare“), potem pa hitimo v prodajalnico, nakupit spominov in odpustkov domá ostalim prijateljem. Vse je tujcu, ki ga že na nosu poznajo, dvakrat dražje, zato smo le nekaj drobnih reči nabrali. Najbolj dragoceno reč si je kupil naš vrhniški „cicerone“, kip iz mavca, z natančno zrisano muskulaturo, jako pripraven za anatomske študije. Varno je prenašal ta svoj zaklad in bil vedno v strahu, da se ne bi kaj poškodovala rahla „anatomija“, kakor je imenoval belega možiceljna.

Sicer pa kot dober prijatelj ne svetujem nikomur, v Benetkah dosti stikati po prodajalnicah. Kdor ima ondi kakega znanca, ki je po mestu vaju in domač, bi utegnil kaj opraviti, — če bo pa kar sam kupoval, bo gotovo vsako reč trikrat preplačal in izvedel, po čem je žefrán. Ravno taka je na Reki, v Trstu in po drugod. Če nisi znan, lahko prideš v pest židovskim slepičem, ki ti bodo kožo potegnili z života. To vem iz skušnje svoje in mnogih prijateljev. Zlasti to velja o kupovanju oblačilnega

blagá. Kdor kaj potrebuje, naj gré v Ljubljano in tukaj naj si omisli, kar mu je drago. Najbolj poštena roba, pa po zmerni ceni je dobiti pri ljubljanskih trgovcih. Prijazno je človek postrežen in zaslužek ostane domá. — Tako je in tako bodi! Kdor ne verjame, naj skuša!

Poslednjič jo uberemo čez velikanski trg sv. Marka in „piazzetto“ do stanovanja pri „Sandwirthu“, iskat popotno robo. Poravnamo račun, potlačimo svoje reči v torbe in kovčege in urno stopimo k nabrežju najet si čoln za prevoz do kolodvora. Ta pot se nam posreči dobiti večjo gondolo za vseh 8 oseb, ki sta jo dva veslarja porivala naprej, eden na prednjem, drugi na zadnjem koncu. Vstal je sicer velik krik med gondoljaši, pri katerih je nevoščljivosti kakor med berači; — ugovarjali so, da ne smé toliko ljudi v eno gondolo, da je to uradno prepovedano in da bodo lastnika gondole ovadili pri gosposki itd.; — nam pa je bilo le do tega, prej ko se dá dospeti na kolodvor; stisnemo se vkup, naš voznik parkrat zamiljari nad svojimi nevoščljivci in odrine od kraja.

Milo se mi je delalo okoli sreca, ko se zadnjič ozrem na čarobno, od svetlih žarkov poludanskega solnea obsijano baziliko sv. Marka, — na orjaški zvonik dvigajoč se nad mestom, kakor oprezen čuvaj,

vnanjosti ni vseč*) in nič ni ložjega, kakor ga pri izpitu vreči; saj še profesorju lahko stavite vprašanje, s katerim ga spravite v zadrego. Izpitni komisariji ravno zabijo, da so bili nekdanji sami vojaki.

Pomanjkanju častnikov bi se deloma v okoliščinah, ako bi se ne dajali v pokoj častniki, ki bi se radi služili; dostokrat višje častnike proti njih volji pošiljajo v pokoj, kakor se je preteklo poletje zgodilo z nekimi višjim delavnim opraviljem.

L. 1882. bilo je patrijotično glasovati za § 21., danes torej ne more veljati za nepatrijotično, ako se človek poteguje za ravno iste določbe. Zato bodem glasoval za izpustitev 12. oddelka.

Gledé nemščine rekel je Pfeifer: Dasiravno prav zelo želim, da znajo častniki nemški govoriti, da se morejo med seboj razumeti, moram pa vendar povdarjati, da morajo znati tudi jezik svojih ljudi, zlasti pri mešanih polkih. V tem oziru torej radostno priznavam, da izvrstne določbe službenega vojaškega navodila varujejo vojake nemške narodnosti, ker na pr. vелеva, da morajo častniki v jakom vsa povelja v njih materinem jeziku naznanjati in po potrebi pojasnjevati, da si morajo častniki, ki jezika svojih vojakov niso zmožni, prizadevati se ga prej ko mogoče naučiti itd. Že zdrava pamet torej zahteva znanje jezika, ki ga govoré vojaki, ali vendar ga izvežbovalci vojakov iz mešanih okrajev, kakor iz Trsta, Maribora, Celovca itd. ne znajo v toliki meri, da bi mogli nemške vojake po domače pripravljati za njih službo, le malo ga ume tako popolno, da bi jih mogli zadostno izvežbati. V šolah za vojake morajo biti dostokrat podčastniki za tolmače, kar je za oboje tako mučno, da učitelji in učenci komaj pričakujejo trenutka, ko poteče ura. Pri takih okoliščinah vojaki komaj ume svoj vojaški poklic in pomen vojne ter ostanejo premikajoči se stroji, ki si v težkih položajih ne morejo pomagati.

Na te besede je minister Welsersheimb odgovarjal, da ne gré omajevati službenega vojaškega navodila, katero je Nj. veličanstvo izdalo, in da je armada vsigdar zavetišče pravice.

Vsled teh opazk se poslanec Pfeifer zopet oglasi ter govori tako-le: Ako gospod minister moje besede tako tolmači, kakor da bi jaz izpodkopaval službeno navodilo, moram proti temu oporekati in povdarjati, da sem izrečno naglaševal izvrstnost službenega navodila, in iz tega sklepal, da ga je treba tudi vse-skozi izvrševati in zlasti pri polkih, ki so sestavljeni iz mešanih okrajev.

Te zadnje besede so nemški listi zamolčali, ker bi sicer ne bili mogli Pfeiferju očitati, da je napadal vojaštvo.

*) „Pester Lloyd“ v št. 312 dne 11. nov piše: Kako dostokrat se morda zgodi, da mlad človek komisiji po svoji vnanjosti ni vseč. Prav tako pisala je tudi „Sonn- und Montags-Zeitung“.

Obresti v socijalnem oziru.

III.

Kaj pa, ko bi kdo, ki ima za se in za svojo rodovino dovolj veliko zemljišče, denar kopičil in bi potem kupoval druga zemljišča? Sebi bi, akoprav premislimo, nič ne koristil, ker je imel prej že dosti

— na prijazne otoke Lido, S. Giorgio, Maggiore itd., — na otočne palače ob levi in pravi. „Z Bogom, Benetke“, — zakličem; „daj Bog, da vas še enkrat vidim v življenju!“

V pičli pol uri se prijužemo po „canale grande“, ki se v podobi latinskega S-a vije skozi mesto, do kolodvora. Bilo je po večah že vse živo ljudi, namenjenih na razna pota po svetu. Pririjemo se do oknica, kjer se prodajajo vozni listki in izvemo, da prvi vlak še-le čez pet ur, t. j. ob 8. uri zvečer odide iz Benetk. Vsi ostrmimo nad grozno pomoto. Kaj početi? Ali pet ur čakati ali pa z vlakom, ki že čez četrte ure proti Gorici odrine, v domovino se vrniti? Želja po domu prevlada, plačamo vožnjo za severni vlak.

Ker nas je bilo kar osem vkup, dobimo zopet po milosti gospoda sprevodnika, s pomočjo primerne mazila, s katerim si človek povsod ogladi pota življenja, svoj predal v vagonu. Potnino zmašimo gori na polico, ne pozabimo tudi steklenice vina „di Chianti“, in kar smo družega nakupili za na pot. Naš „Cicerone“ in slikar pa varno posadi v kot klopi dražestno svojo „anatomijo“, hoteč pozneje jo v naročji nositi, da se mu kaj ne potare. — Toda, kaj se zgodi? — Omenjeni gospod se nekoliko oddalji od voza, med tem vstopi njegov pri-

zemljišča, človeški družbi pa veliko škodoval, ker bi toliko družinam vzelo stalno podporo. Denar, ki ga pri družini ljudem zaslužimo, moramo ga tudi ljudem dati nazaj zaslužiti. Kdor pa denar kopiči ali drugim njih posestvo odkupuje, ravna proti človeški družbi, protinaturno. Da mislim s tem le kopičenje in nakupovanje izvirajoče iz lakomnosti, ume se tako.¹⁾

Ker je zemlja odločena v to, da se na njej človeštvo z delom živi, zato mora vsak človek kolikor toliko pravice imeti do zemlje, dela in zaslužka.²⁾ Ker je pa posamezni človek minljiv, zemljišče pa relativno neminljivo in ker je človek skoraj v vsem svojem bitju odvisen od rodovine, ki je neminljiva, zategadelj mora zemljišče biti rodovinsko. Ako je zemljišče absolutno privatna last, more jeden sam lahkomisljenec vso svojo sedanjo in prihodnjo družino pahnuti v revščino in peščica lakomnežev ima priložnost polastiti se celega kraja. Zato je bilo tudi v srednjem veku zemljišče rodovinska last in v zadruzi³⁾ je dobival obrtnik delo, pošten zaslužek in brambo zoper nesramno konkurenco. Ker ni bilo obresti in ker se posestva niso mogla niti zadolževati niti nakupovati brez posebnega vzroka, zato tudi ni bilo pravega nagiba za lakomnost, za to se je denar obračal v pravi namen. S tem pa nikakor ne trdim, da je bilo v srednjem veku v socijalnem oziru vse dobro in nikakor ne želim, da bi se srednje-veške institucije nepremenjeno prestavile v našo dobo. Obleka se izpreminja po času in okoliščinah ali srednjeveška glavna socijalna načela, ki niso družega kot praktična pravstvena načela,⁴⁾ morajo ostati vedno nepremeljiva.

Zakon nature je tak, da se mora vse, kar se izdá in porabi, na kak način nadomestiti. Ti si iz gozda drv navoziš, in gozd dobi po zraku in vodi novih snovi, da more zopet novo drevje rasti. Nove snovi pa dobiva le v omejeni meri; tedaj, ko bi ti več izsekal, kakor si gozd more nadomestiti, opešal bi gozd. Z njive pa hočeš več dobivati, kakor si njiva sama more nadomestovati, za to jej pomagaš z gnojem. Naše telo porabi za gibanje in gorkoto snovi, ki si jih nadomestuje s hrano in dihanjem; ako pa ne dobiva zadosti hrane ali je zavolj slabosti kacega uda ne more zadostno prejemati, začne hirati in poslednjič umrje. Ravno taka je z vsakim ekonomičnim faktorjem. Ako se na zem-

¹⁾ Ta zadnja opazka po naših mislih reči nič ne izpremeni. Ali že kupi iz lakomnosti, ali iz opravičene terjatve, ali na očitni dražbi ali iz usmiljenja, da prodano posestvo vsaj nekaj vrže. Kopičenje zemljišča mora imeti isti nasledek, če je teorija prava. Op. vred.

²⁾ Pravico do zemlje, dela in zaslužka res ima vsakdo po volji Stvarnikovi; kaj pa, če noče delati? Ali naj njegov del prazen leži? Ali ni bolje, da kdo kupi in dobro obdela? Op. vred.

³⁾ Zadrug v našem pomenu v srednjem veku ne najdemo. Takrat je oddajal cesar izpraznjena državna zemljišča, nižji gospodje oddajali so svoje in podeljeno zemljišče zopet drugim v obdelovanje. Svobodnega poljedelca ni bilo; tlačani na zemlji velikih posestnikov delali so za se in za gospoda. Op. vred.

⁴⁾ Načela srednjeveška bila so krščanska od cerkve razvita in uporabljena. Ravno ista načela v bistvu uči tudi danes katoliška cerkev, ali svet jih noče priznati niti rabiti. Op. vred.

jatelj in ne opazivši v papir zavitega kipa, zavali se ravno nanj. Ta hip pride nazaj naš slikar in videč kaj se je zgodilo, obupno zavpije: „Joj, kaj si naredil, moja anatomija!“ Nesreča! Anatomska možicelj je bil v razvalinah, za slikarja najlepši spomin na izlet v Benetke razdejan. — Pravil je nekoliko tednov pozneje, da je kip z velikim trudom vendar zopet skrpal in mu potrte ude za silo vravnal.

Ta hip pozvoní na odhod; železni konj, vprežen pred vlak zahrka, vpré se z vso močjo ob gladki tir in zdrči s postaje.

Še enkrat se poslovimo od slovečega mesta, ki vsako leto toliko tisočev tujcev privabi v svojo sredo: „Z Bogom, z Bogom!“ — Spominjam pa se doma pogostoma zlatih dveh dni v Benetkah, pa veličastnih cerkvah, krasnih slik in kipov in nebrojnih drugih reči, ki sem jih ondi gledal, tako rekoč na kupu. Zlasti pa so mi pred očmi tri posebnosti, tri „unica“, s katerimi se morejo ponašati samó Benetke: „piazza di san Marco“ z baziliko in zvonikom — najlepši in največji mestni trg na svetu; — „il paradiso“, slika Tintorettova v vojvodski palači s 500 osebami, — največja na svetu in „Maria Assunta“ Ticijanova v akademiji, najlepša slika na svetu. Tako vsaj trdijo strokovnjaki.

ljšči, pri obrtu, v deželiali državi več porabi ali izdá, kakor se more nadomestiti, dotični faktor peša in se polagoma uniči. Kje je tedaj prostor za čisti dobiček?¹⁾

Kar se na zemljišči ali v deželi izdá, mora se po menjevanji, po prometu zopet nadomestiti v isti vrednosti. Zato se mora ves davek na kakov način koli zopet vračati v dotično deželo, v dotični kraj. Zato je z ekonomičnega oziroma socijalnega stališča federalizem ali avtonomija edino priporočljiva upravna oblika. Med vsemi evropskimi državami je centralizem najbolj razvit v francoski republiki. V Parizu so koncentrovane skoraj vse upravne in vojaške oblasti, provincijalna mesta nimajo nikakeršnega pomena ali vpliva. Davek se iz najbolj oddaljenih krajev pošilja v Pariz, in oni, ki se ob davkih živé, kupujejo na pariškem trgu, kateri večidel le mesto in okolica preskrbljujeta z izdelki in pridelki. Zato glavno mesto raste, število kmet-skega prebivalstva se pa razmeroma manjša. Pa mesto ne bo moglo več dolgo rasti, ako ne pride kak samodržec in ne priklopi kaceih novih afriških naselbin za izsesavanje. Velika mesta so produkt centralizacije oziroma izsesavanja, ona so vodene glave, v katerih zastaja državna kri.

Ako kapitalisti trdijo, da prinaša vsak ekonomični faktor čisti dobiček, da se sme torej zadolževati in da se morajo od dolga obresti plačevati, je toliko, kakor bi se reklo, da se sme več izdati, kakor se more nadomestiti. Pri marsikaterem zemljišči ni ta protinaturnost vselej tako očitna, ker gospodar iz svojega delavskega ali postranskega zaslužka plačuje obresti, to se pravi: njegova družina ima prepičlo in preslabo hrano, ali pa preveč dela, bodisi da ima kak obrt ali kako postransko delo, ki ni z zemljiščem v nikakoršni zvezi. Ali mislimo si dve vasi, ki imata tako dobro obdelano polje, da se skoraj ne dá zboljšati. V prvi vasi bi ne imeli niti bogatinov, niti dolžnikov, v drugi vasi bi tudi bogatinov ne bilo ali ljudje bi bili mestni hranilnici vsako leto tri tisuč goldinarjev obresti dolžni. V prvi vasi bi pri navadnih razmerah ljudje sploh nič ne obogateli, v drugi vasi bi si morali pa ljudje povsod pritrjavati, ali ker ima pritrjavanje gotove meje, treba bi bilo kmalu novega posojila in z novim posojilom bi prišle nove obresti in to bi se ponavljalo, dokler bi ne bilo vse do zadnjega kraj-carja zadolženo.²⁾

¹⁾ To je istina, da ekonomični faktor, ki več izdá ali porabi, kakor si more nadomestiti, peša in se polagoma uniči; če pa stvar obrnemo, da faktor več vsprejme, kakor porabi, mora poslednjič obogateti od prebitkov, in tukaj je prostor za čisti dobiček. Op. vred.

²⁾ Skušnja uči, da popisane posledice niso neizogibljive. Op. vred.

Politični pregled.

V Ljubljani, 22. novembra.

Notranje dežele.

Češki listi so večinoma zadovoljni z novim *moravskim namestnikom* vitezom L ö b l o m. Olomuški „Našinec“ piše: „Novi namestnik je na dobrem glasu ter nimamo mi Čehi nobenega vzroka, da ne bi zaupali Schönbornovemu nasledniku. Mož se odlikuje z velikimi zmožnostimi in strogim pravicoljubjem ter nikakor ne spada med one, ki menijo, da je suhoparni birokrat vzgled državnega uradnika. Moravske razmere so nenaravne, zaradi tega težavne za vsakega namestnika. Uradniki so vzgojeni pod prejšnjimi vladami ter se nagibajo h Chlamecky-jevi stranki. Mnogo v tem oziru se je zboljšalo pod Schönbornom, toda velik kos dela čaka še viteza Löbla.“

Dr. Schmeykal je razposlal raznim mestnim zastopstvom okrožnico, naj se očito izjavijo, da „naj radostneje“ pozdravljajo *združeno nemško levico*. V resnici se je oglasilo po liberalnih listih nekaj takih mest in okrajnih zastopov, da so izradoščeni vsled tega združenja. Ta radost pa ne prihaja menda iz kipečih src, ker je bilo treba Schmeykalove okrožnice, da so se napominana mesta še le zavedla svojega veselja. — „Deutsche Volksztg.“ piše: „Posebnega zaupanja ne vzbuja Schmeykalovo agitovanje za izjave radosti vsled združenja leveice; nekaj mora biti gujilega v njej, in če bi ne bilo treba tako bobnati za „izjave radosti“... Prepričani smo, da se bo že v kratkem pokazalo, kakó opravičena je ta naša trditev.“

Iz *orožnega odseka* je izstopil poslanec Slavik, ker ni hotel niti glasovati za ostre določbe gledé enoletnih prostovoljcev, niti delovati zoper orožno postavo ter tako rušiti klubovo disciplino.

Linški škof bo postal, kakor zatrjuje „Neue F. P.“, opat v Kremsmünstru. Leonard Achleuthner.

(Dalje v prilogi.)

Novemu *galškemu namestniku* grofu Badeniju sta cesar in grof Taaffe naročila, naj po možnosti skuša odvrniti, da ne bi ruski elementi prestopili v pasivno opozicijo in zapustili deželnega zbora.

Ruska konzulata se bodeta ustanovila v Pragi in Lvovu. Ministerstvo se je dolgo branilo, konečno pa je vendar v to dovolilo. Poljaki se jako hudujejo zaradi ruskega konzulata v Lvovu.

Vnanje države.

„Germania“ objavlja brzojavko iz Rima: Po daljšem posvetovanju je sklenil Vatikan, da bo *papež Leon XIII.* v slučaju vojske zapustil Rim. — Ne verjamemo! — Sv. Oče namerava v kratkem izdati okrožnico, v kateri bo velevlastim nujno priporočal, naj prično razoroževati.

Vsled posilnega postopanja *srbske* vlade in Krističevega pritiska na volilce so jako razburjeni prebivalci posebno v okrožjih Čačak, Požega, Ivanica in Leskovac. — Belgrajsko mestno zastopstvo obravnava zaradi posojila 8 milijonov dinarjev, koje bi se porabilo za mestne namene, to je za razsvetljavo, vodovod itd.

Rusija si z novim posojilom ni obremenila državnega gospodarstva, ker se opira posojilo na vrednostne papirje, ki so nerazpečani ležali v denarnici finančnega ministra. Iznesek za obrestovanje je torej že obsežen v dosedanjem proračunu. Govori pa se, da je vlada z istimi denarnimi zavodi sklenila večjo rentno operacijo za orožne namene.

Trodržavna zveza je sklenena le za nekaj let. K tej trditvi opravičuje nastopna berlinska brzojavka: „Nordd. Allg. Ztg.“ je ponatisnila razpravo lista „Esercito Ital.“ o stališči Italije v prihodnji vojski. Članek italijanskega strokovnega lista smatra vojsko neizogibljivo, ker Francija ne more ničesa drugega storiti, nego da skuša raztrgati železni okov, koji jo obdaja vsled nemško-italijanske zveze. Francija ne bo prišla nikdar, tudi ne po letu 1892, v prijetni položaj, da bi mogla računati na nevtralnost Italije. Ta natanko zaznamovana doba se ne more drugače tolmačiti, nego da je nemško-italijanska zveza sklenena le do leta 1892.

Iz *Alzacije-Lorene* se poroča čez Bruselj: Pri uvrščevanju vojaških novincev alzacijskih so se vršili v okrajih Colmar, Thann in Mühlhausen veliki izgredi. Novinci so kričali: „Vive la France“; nekega pruskega častnika so skoraj ubili. Blizo dvesto rekrutov je ubežalo v Švico, veliko število jih je zaprtih. Enaki izgredi so bili poprej že v okrajih Illfuhrt.

Francosko sodišče v Nimesu je oprostilo poslance Gillyja, ker je tožitelj Andrieux umaknil tožbo. Sodišče je sklenilo, da ne bo zaslišalo nobene Gillyjeve priče ter je odstranilo vse dokaze njegove, ki se ne tičejo neposredno tožnika. Na to se je izjavil Andrieux, da mu razsodba, ki se ni izrekla na podlagi kontradiktornega postopanja, ne bo dala nobenega zadoščenja, ter je preklical zatožbo. Listi imenujejo to pravdo komedijo in burko ter so prepričani, da je siloma zatrta obravnava sicer marsikaj zakrila, kar bi škodovalo dobremu imenu zbornice, toda vsled tega zbornica ni ničesa pridobila, ker bodo sedaj tem silneje pričeli listi zbadati. — Proračunske komisije člani so sklenili, ker niso mogli govoriti kot priče pri kazenski obravnavi, v zbornici izzivati Gillyja toliko časa, da bo moral natanko na dan s svojimi obdolževanji.

Italijanska zbornica je zavrgla predlog 29 poslancev, da se preide preko „ammonizione“ (postavba o redarstvenem nadzorovanju) na dnevni red, in sicer s 174 proti 39 glasovom. — Razprtija mej zanzibarskim sultanom in Italijo je poravnana. Sultan je poslal opravičevalno pismo italijanskemu kralju, zopet razobešeno italijansko zastavo v Zanzibaru je sultanova vlada pozdravila s 21 topovi. Kakor znano, navstal je ta razpor zaradi tega, ker se je branil sultan prevzeti neko pismo kralja Humberta.

Iz *rumunske* prestolnice se brzojavno poroča: Odstop junimistiške vlade ali pa razpustitev parlamenta s konservativno večino, to sta edina dva načina, po kojih se more ustavno rešiti sedanja kriza.

Turčija je obljubila Nemčiji, da bo pomagala v vshodni Afriki zadušiti trgovino s sužnji.

Izvirni dopisi.

Dolina, 16. novembra. Pretekli 31. oktober bil je za našo župnijo zopet dan veselja. Potegnili smo namreč novi veliki zvon srečno v zvonik. Ko smo leta 1879. še otožno gledali staro, na pol razpalo župnijsko cerkev, delali ne z malo brigo načrte in proračune za novo zidavo, — ko je prihodnja cerkev še kakor negotov in komaj dosegljiv fantom plavala v daljnem na pol mračnem horizontu, — takrat pristopi k naši splošnji revščini še druga, — počil je veliki zvon ter postal nerabljiv. Kričé, kakor glas vpijočega v puščavi, vabil je za časa zidave z vrha začasne lesene kapele blizo pet let le samo mali „cis“ k molitvi in službi božji. Ko smo leta 1886. slednjič preselili se v novo cerkev, prišel mu je na

pomoč srednji b, kakor mirit „vpijočega“ s svojim zadovoljnejšim glasom. Sicer v lepi slogi med seboj, klicala sta vendar do sedaj kar v „duetu“ po tretjem tovarišu, češ, „tres faciunt collegium“. Da bi pa tretji v lepo slogo ne prinesel zmešnjave, bil je g. o. Hugolin Sattner iz Rudolfovega, — res strokovnjak v vglasbi zvonov, — prišel v minoli pomladi blage volje v posvèt. Kakor hladilen obliž za naše finance je pa bilo, ko sta z visokorodnim baronom Gagernom, gospodom izredne muzikalične zmožnosti, — naredila mali proračun ter določila, da prejšnja zvonova moreta ostati, novi naj pride z glasom „fis“, in tako dobimo slovesno doneče fisdur-troglasje. Čast zvonarju g. Samassi v Ljubljani. Zadnji dan oktobra, ko je novo zvonjenje za večerno v čast Vsem svetnikom oglasilo se prvokrat, prepričali smo se, da kakor naš posvèt, tako i njegovo delo izponeslo se je izvrstno.

Naj omenim še novega zvonovega stola. Na-rejen je po načrtu državnega tehnika, g. R. Wašice iz Krškega, obstoječ iz 48 večjih in manjših kosov samega suhega hrastovega lesa, in iz 34 železnih vijakov, ter stoji vrhu oklepa in močnih hrastovih pilenic čisto prosto v zvoniku. Izdatno je pripomogla k zmanjšanju troškov visokorodna baronica Ida Moscon, dama c. kr. zvezdnokrižnega reda in lastnica graščine vrbovačke, z blagodušnim prikazanjem čvrste, suhe hrastovine. Bog plačaj vsem skupaj!

Zvonov stol sam se na zgoraj zóžuje, podobno onemu Samassovemu, ki je bil videti v razstavi obrtnijskih izdelkov na Dunaji. Prednosti tacega prosto stoječega stola ni treba še-le opisavati, ako se pomisli, da poleg zvonov, visečih na navadni štiristeberni kozi, ali celó na vzdanih tramovih, pride mej zvonjenjem še polno družih stvari v gibanje, kar mora več ali manj neugodno vplivati, kakor na pristnost zvonovega glasú, tako vzlasti tudi na zvonikovo zidovje.

Marsikdo je že izdihnil Bogu hvalo, da je tako s cerkvijo že tudi njena notranja oprava izvršena razven orgelj, ki so pa tudi že v delu pri domačih umetnikih, bratih Zupan v Kropi. Kajti v prihodnje bode ljudem za novce silno težko, ko je nesrečna filoksera že grozno odgospodarila z našimi vinogradi. Po nekoliko pričeli smo z amerikanko, koja res raste bujno. Sajena sredi majnika, pognala je do dva metra dolge mladike. Tudi kar v rokah za poskušnjo cepljeni resniki so se prijeli večinoma. Ako bodo rastle tudi v prihodnje tako lepo, upamo videti k letu i grozdje. Bog daj, saj potrebni smo!

Iz Doline. V nedeljo bil je tukaj sklep sv. misijona, kateri so kot ponavljanje lanskega misijona vodili č. gg. oo. jezuiti iz Ljubljane. Z natančno temeljitostjo, kakor je sploh jezuitom lastna, razlagali so dolžnosti posameznih stanov, svarili pred krivimi poti, na katera koji stan posebno lahko zabrede, in z gorečo navdušenostjo vabili na jedino pravo stezo poštenega življenja. Ljudstvo jih je poslušalo vseskozi pazljivo in upajmo, delalo najboljšo in trdne sklepe za prihodnje življenje. Prav veliko jih je prejelo sv. zakramente in bilo bi jih še več, ako bi bilo vreme kaj ugodnejše, a svirala je ves teden burja svojo narodno pesem, da je bilo joj. V resnici, dolinska fara mora biti do kraja hvaležna svojemu dekanu in kanoniku preč. g. Janu, ki je vsem brežanom v vsakem oziru dušni vodja, buditelj in podpornik vsega lepega. Da so brežani toliko narodno probujeni, čast gre preč. g. kanoniku, ki je bil prvi ustanovitelj in dolgo let predsednik narodne čitalnice, pri volitvah pa vselej na čelu narodne stranke. Da bi pri sebi izročeni čedi tudi v moralnem oziru kolikor mogoče vplival, ni dvomil, da je zadosti z rednim oznanjevanjem božje besede učiti in opominjati, ampak poskrbel je za izvanredno, namreč lani sv. misijon in letos ponavljanje sv. misijona. Njegovo skrb za čast božjo pa oznanjuje krasna vsa olupšana (in sicer veliko na lastne troške) hiša božja v Dolini, in tudi po podružnicah. Sv. misijon počastili so s svojim obiskom tudi mil. gospod škof tržaški, ki so s tem pri ljudstvu utrdili spoznanje, kako važen in imeniten je sv. misijon. Bog daj najboljši vspeh in stanovitnost dobrim sklepom!

Izpod gore, 17. novembra. (O zimi.) Ni je bilo še kmalu tako zgodnje zime kakor je letošnja; nastopila je prve dni novembra ter imeli smo mraza 4 do 8 stopinj dan za dnevom. Nekaterim bolj kasnim posestnikom je sneg celo surovino zapadel, katere zdaj ni mōči dobiti iz zemlje, ki je trda ko rog. Upamo pa, da nastane še južno vreme, vsaj kmetje

napovedujejo še povodenj, zato ker je bil pred sv. Martinom led. Ljudje pa tu močno bolehalo in tudi precej mrjó. Sliši se pa, da na Vačah koze močno razsajajo.

Kakor kaže, bode letos dolga in huda zima, silno nevarna za pljuča; prevladujejo večinoma vetrovi od severa in izhoda, torej ostri vetrovi, ki povzročujejo radi vnetice vsake vrste, največ dihalnih organov. Sliši se tudi že zdaj o mnogih pljučnicah; saj to ni čuda, ker je že tu en otrok v sv. Jakobu za pljučnico umrl.

Hudo zimo čutijo posebno šolarji, učitelji in katehetje. Bil sem pred kratkim v šoli; dopoldne je gorkomer kazal 7½ stopinj, popoldne pa 8½ stopinj gorkote, torej ravno kakor za nalašč, da se učitelj, ki glasno in z vnelo govori, more prav občutno in zeló prehladiti. Solarice so se zavijale v rutice; otroci se kar mraza tresejo in koprné. Pred par dnevi je bilo več gospodov svetnega in duhovskega stanu nekje zbranih. Pogovor pride na zimo in na gorkoto v šolskih sobah. Zdaj se oglašuje eden zdaj drugi, in vsi pa so zatrjevali, kako hladno oziroma mrzlo je v dotičnih sobah njihovega kraja. Pri teh okoliščinah bi človek skoraj zavidaval bolnike v ljubljanski bolnišnici, ki je sploh vzorno opravljena in oskrbljena. V tej bolnišnici je tako imenovana Meisnerjeva kurjava vpeljana, in v sobah je 14 do 16 stopinj gorkote.

V šolah se zahteva 13 stopinj gorkote. Pa le redko kje se nabaja. Mi bi radi precej za par stopinj odjenjali, da bi vsaj le nekoliko čez 10 stopinj gorkote imeli v šoli. Ali žal, moramo navadno v gorkoti, ki se med 6. in 10. stopinjami izpreminja, poučevati. Jaz imam že to srečo, da odkar sem katehet, in to je že precej let, moram v mrzlih šolskih sobah katekizovati.

V zdravniškem oziru je ta okoliščina silno škodljiva za katehete, učitelje in šolarje; to potrjujejo vsi zdravniki. Otrok, ki pride en četrt, ali pol ali celo uro daleč v šolo, večidel nekoliko segret od hitre hoje, vsede se v klop v mrzli ali hladni sobi, sedi ondi dve do tri ure, se močno shladi, in smelo trdim, da si je tako marsikateri otrok položil kal difteritiki in drugim boleznim. Učitelji in katehetje v šolski hladni sobi glasno govoré, z vnelo razlagajo tvarino, dostikrat se nad otroci jezijo ter se pri tem segrejejo in potem shladé gotovo na kvar zdravju. Saj poznam kateheta, ki je pred par leti poučevaje in strahovaje nepokojne otroke v mrzli šolski sobi (bilo je 6 stopinj gorkote v šoli) nakopal si vratno bolezen, vsled katere je bil 14 dni bolan.

Vsled izjave gori omenjenih zbranih gospodov utegne ta zdravju silno škodljiva napaka (da so namreč šolske sobe hladne) po celi naši deželi razširjena biti. Torej smelo trdim, da še v polovici šol na Kranjskem ni postavne gorkote 13 stopinj po šolskih sobah. Prav rad bi zvedel, kje je kaka šola, v kateri je prijetna, enakomerna in zadostna gorkota po zimi. Namen teh vrstic je le ta, opozoriti naše šolske oblasti na to napako; in zanašati se smemo, da bode zlasti slavni c. kr. deželni šolski svet vse potrebno ukrenil, da se ta napaka odpravi in da bodo potem zanaprej učitelji in katehetje na gorkem deco poučevali in da bodo učenci, ki po zimi v šolo gredóč toliko mraza prestajajo, mogli dobro in pošteno pogreti se v zadostno gorkih šolskih sobah. Slavna višja šolska oblast bi si na ta način hvaležnost učiteljev in tudi starišev učeče se mladine pridobila.

Iz Prage, 16. novembra. Sara Bernhardt, o koji sem omenil v jednom zadnjih dopisov, pripeljala se je torej v terek kakor kraljica — s posebnim vlakom v Prago. Nekoliko tisoč Pražanov gnetlo in zmrzovalo je zaradi nje na kolodvoru, v glavnih ulicah in pred glediščem. Gospé so šle gledat, kako obleko ima Sara, realisti so izvedeli, je-li Sara v istini le senca, ali ima na kostéh tudi kožo, in rodoljubi šli so gledat in jo pozdravit, da utrdijo zvezo češko-francosko, kajti Sara je lik Gilberta v igri „Frou-Frou“ pristaš češkega državnega prava.

Kaj čudo, da so „les bons bohemiens“ hiteli v gostih tolpah na galerije in na Olimp našega „Narodnega gledišča“, in so večino lož in parketov prepustili bogatim židom in Nemcem, celó iz Berolina in Draždanj, kojim ta večer češko državno pravo izredno ni bilo tako odporno kakor pri družih prilikah. — Sara, krščena židovka, koja se vozi in potuje po svetu ne tako zaradi umetnosti, temveč v prvi vrsti zbog „gšefta“, koja danes igra pred

Meksikanci, jutri pred Patagonci, Spanjci, Portugalci, pojutranjem zopet pred Nemci, Madjari, Italijani, Turki, Rumunci, Egipčani, Grki, Rusi, Danci, Angličani, Hottentoti, Jankeji, Kanadjani; bila je vsled ovacij vrlih Čehov vsa presenečena in je rekla: takov sprejem, kakoršen so ji priredili Pražani, doživela je samo še v svoji domovini v Kanadiji, in da je za pariško veliko opero bajb „Narodno gledališče“ najlepše na svetu.

Na odru delala je gospá Sara pravi „furor“; vse ji je ploskalo, akoravno ne bilo bi treba dobrim 95% poslušalcev priznati, da niti duha ni sluha nimajo o tem, kar je gospá Sara in francoska njena družba, jako srednje ocene, govorila. Toda priznati se mora: Gospá Sara je povsem umetnica svetovnega imena. Ž njeno mimiko in gestikulacijo in modulacijo glasú se ne more nihče meriti. Ona je otroška, resna, laskava, besna, ledena, kakor kedó hče in kakor je treba. Vrhunec njenega igranja bilo je umiranje v 5. dejanji. Takó ni videla še Praga na odru umirati nobene igralka. Sara je umiranje posnela po narodi. Oči in sluh vseh gledalcev bile so uprte v tem trenutji samo na Saro Gilbert; v gledišči bilo je tiho kakor v grobu, a premenilo se je v burno ploskanje, ko je Sara z vsklikom: „Vous me pardonner, n'est-ce pas? . . .; Froufrou, pauvre Froufrou!“ — padla mrtva nazaj na blazinjo. — Umetnici podarili so lavorove vence z narodnimi češkimi trakovi: „La société Française“, „L' Alliance Française“, „Club Français“, in „Društvo Národního divadla“ dragoceni šopek z rudečim in belim trakom in češkim napisom: „Prvi dramatični umetnici dóbe naše slavni gospé Sari Bernhardt.“

Iz životopisa njenega navajam, da je Sara pravi prototip Froufrou: Lehkomiselnost, dobrotljivost srca, pobožnost in vrtoglavost se kar vrsté, in pač težko je reči, katere lastnosti pri nji prevladajo. Sara priigrala si je na odru nad 20 milijonov frankov: 5 milijonov za dobrodelne namene, 1 milijon za svojega sina in 14 milijonov za svoje oderuške upnike. V Pragi je nastopila samo dva večera na odru in zaslužila — 12.000 gld.! Ali Sara vozi seboj tudi krsto in svojega sekvestra, koji ji je na pr. na Dunaji konfiskoval 17.000 gld. I nu, Sara lahko to zasluži!

Gospá je zdaj stara 45 let, je srečna soproga g. Damale, bivšega grškega podposlanika v Parizu, ki je nji na ljubo postal tudi glediščar, je mati in celó — stara mati. Pohaja iz židovske obitelji v Havru, a dala se je krstiti; vzgojena je bila v mladosti svoji zeló pobožno; otroška leta preživela je v samostanu; toda slava gledališčina gnala jo je iz tihega ozidja, in je v svojem 18. letu nastopila prvokrat v proslavljenem „Théâtre français“. — G. S. Turgenjev piše o nji v „Sjev. Vjestniku“ tako-le: „Ona je razumna ženska, brhka, koja pozna posel svoj nadrobno, obdarjena je z jako ljubeznjivim glaskom, ima dobro šolo, toda brez vsega značaja, brez umetniškega duha, koji si prizadeva nadomestiti s pariško smislnošjo, prošinjena je vsa šikom (pourrie de chic), reklamo, je enolična, hladna, suha — z jedno besedo brez tiste iskre, kar nazivljemo nadarjenost v višjem pomenu besede. Hojo ima kurjo, nobene mimike, gibanje z rokami je ustrojeno itd.“

V sredo o polunoči odpeljala se je s posebnim vlakom (stal je 860 gld.) v stolno mesto ponosne Madjarije. Potoma je gotovo zvedela, da so medtem, ko so ji Pražani prirejali ovacije, hoteli poulični tatje vlomiti v Parizu v njen hótél. Pariz se torej bavi s tatinskim vlomom in tatvino pri Sari, kajti v Parizu — tout ce qui touche à la célèbre tragédienne fait de bruit . . . à plus forte raison ses sonnetes! . . .

Mi torej v Pragi v svoji popačenosti, radovednosti in gostobesednosti ne zaostajamo nikakor za Parižani in se bavimo, kake obleke je imela Sara, kaj je delala in govorila in koliko je použila zelja s češkimi cmoki, veltavskih karpov in fazanov z rudečo omako, bobov in „fancoutov“. Kaj pa nas briga, da se nam zdaj smejó Dunajčani in možno tudi — Francozi!

Dnevne novice.

(Konfiskacija.) Včerašnja številka našega lista je bila konfiskovana zaradi članka „Iz Hrvatske“. Današnja številka ima prilogo.

(Imenovanje.) Načelnik c. kr. finančnemu ravnateljstvu na Kranjskem imenoval je davčnega nadzornika g. Antona Rebeke v Trstu in začasnega

finančnega koncipista g. Ivana Lončarja davčnima nadzornikoma v IX. razredu. — Deželno nadsodišče za Štajersko, Koroško in Kranjsko imenovalo je pravnega praktikanta pri deželnem sodišči v Ljubljani g. Rogino avskultantom za Kranjsko.

(Iredentovsko društvo „Pro patria“) je imelo dne 18. t. m. občni zbor v Trstu. Kot prihodnji kraj zborovanja se je določil Trident. Akoravno se je agitovale in pisarilo po listih celi teden, vendar se meščani niso brigali za to zadevo. „Triester-Ztg.“ piše tem povodom: „Govorov in prisiljenega navdušenja je bilo tem povodom toliko, da bi zadoštovalo za pet občnih zborov. Take otročarije in demonstracije pa se nikakor ne strinjajo s človekoljubnim namenom šolskega društva. Pozabili so ti gospodje, da tako društvo lahko napreduje v mejah avstrijske ustave, kakor so tudi tako pri sprejemu kakor občnem zboru pozabili, da so tla, na kojih se je vse to vršilo — avstrijska tla.“ Slavnost je zaključila predstava v „Polyteama Rosetti“; pela se je opera „Ernani“. Gledišče je bilo dobro obiskano. V tretjem dejanji pa so najeti razgrajalci štirikrat zahtevali, naj se ponovi v glasbenem oziru malo vredni zbor „siamo tutti una famiglia“ (mi vsi smo ena družina). Škandal je postal konečno tolik, da je večina meščanov zapustila gledišče, v kojem je razven galerije ostalo komaj 20 oseb. Konečno je redarstveni komisar prepovedal nadaljevati predstavo. To je tedaj šolsko društvo „Pro patria“.

(Za slovensko šolo) oglasila se je zopet občina Št. Peter pod Sv. gorami v kozjanskem okraji okrajnega glavarstva brežiškega ter je odposlala dotične vloge na ministerstvo oziroma na deželni šolski svet.

(Umrl) je v ponedeljek v blaznici na Studenci bivši nadzornik „Greshama“ in drugih zavarovalnic g. Avgust Vrtnik.

(Vojno ministerstvo) je ukazalo, da se mu morajo za vsak slučaj pošiljati izkazi o službah rezervnih kadetov, na katere se bode oziralo pri imenovanji rezervnih častnikov.

(Deželna vlada) je potrdila pravila „zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

(Za sadjarje.) Kakor se poroča „Laib. Ztg.“, dobile so naslednje železnične postaje znižane cene južne železnice v zvezi z vzhodnimi nemškimi železnicami: Postojina, Il. Bistrica, Kilovče, Ljubljana, Litija, Logatec, Št. Peter. — Letos so imeli v južni Nemčiji dobro sadno letino, zato kranjsko sadje ni imelo kupca. Da se je vozarina na železnicah znižala, to je v prvi vrsti zasluga tukajšnjega trgovca g. V. Rohrmanna.

(Kasacijski dvor) je v neki tožbi odločil, da uradniki podržavljenih železnic niso državni uradniki.

(Pivovarne na Štajerskem.) Od oktobra 1887 do novembra t. l. nakuhali so piva: Bratje Reinighaus 211.125 hl.; prva akcijska pivovarna (prej Schreiner) 126.000 hl.; Holdovi dediči v Puntigamu 54.000 hl.; J. Japl 10.320 hl.; Schilcher 6750 hl.; Seifert 1992 hl.

(Tatvina.) Ob zadnjem semnji pogrešil je hlapec pri „Virantu“ listino s 160 gld. Ni še gotovo, ali mu je ukradena, ali jo je zgubil.

(Slovensko gledališče.) V nedeljo dné 25. novembra t. l. predstavljala se bode burka „Gosi in goske“.

(Staro gledališče na prodaji.) V včerašnjem uradnem listu razpisana je prostovoljna javna dražba starega gledališča, oziroma stavbišča, od kranjskega deželnega odbora. Rok je določen na dan 5. dec. dopoldne ob 10. uri, in sicer jedini, pri c. kr. deželnem sodišči. Cena 20.000 gld. Veljavnost prodaje odvisna je od Najvišjega potrjenja. — Kje bode stalo novo deželno gledališče, ni še določeno, a najbrž na cesarja Josipa Trgu. V Giontinijevi prodajalnici je razstavljen načrt novega gledališča, ki ga je izdelal g. inženér Walter. Ako bodo zgradili gledališče na imenovanem trgu, ostalo bode še precej prostora.

(V Škofji Loki) vršila se je prevčerašnjim volitev novega občinskega zastopa. Izvoljeni so gg.: Valent. Sušnik, župan, odborniki pa: Alojzij Krenner, Jurij Deisinger, Janez Guzelj in Josip Jensenko.

(Pisateljskega društva) zabavni večer bode danes v čitalnični dvorani. Predsedoval bode g. Ig. Valentinčič, za berilo je preskrbljeno.

(Dr. Valentina Zarnika) zbranih spisov I. zvezek, kakor smo že omenili, izšel je v „Na-

rodni Tiskarni“ v jako lični vnanji obliki. Cena elegantno vezani knjižici, na sprednji strani s podobo dr. Zarnika je 1 gold., s pošto 5 kr. več.

(Mesarska zadruga) je imela zadnjo nedeljo sejo; predsedoval je načelnik gosp. Janez Kopač. Sklenili so, da se izroči prošnja mestnemu magistratu, naj se strogo izterja pristopnina od malih mesarjev v šolskem drevoredu, ker mnogi prodajalci nimajo pravice in prodajajo neugledano meso. Vsak mali mesar dobil bo številko po vrsti z imenom, da bo občinstvo vedelo, pri kom je kdo kupil zdravo ali nezdravo meso, ker tihotapci neki še vedno vtihotapljuje nezdravo meso v mesto.

(Obrtno pomočno društvo v Novem Mestu,) vknjižena zadruga z omejenim poroštvom, razdružilo se je vsled sklepa občnega zbora. Likvidatorji so izvoljeni gg.: Martin Mohar, Vaclav Kindl in Ivan Kraječ.

(O slavnosti v Marijanišču) dostavljamo k prevčerašnjemu poročilu, da je na klavirji spremljal petje spretni mladi umetnik gosp. Ivan Macák. Kostume so napravile nekatere podpornice.

(Klub slovenskih biciklistov) priredi danes zvečer v gostilni „Pri slonu“ svoj redni zabavni večer. Na dnevnem redu je predavanje o napredku biciklistkega „sporta“ v obče in posebe bratskih društev, petje in prosta zabava. Reditelja večera sta gospoda E. Leustek in K. Vesel. Začetek ob 8 $\frac{1}{2}$ uri zvečer.

(Mrtvega otroka) našli so včera v dvorišči neke hiše v Schellenburgovih ulicah; skoraj gotovo ga je izpostavila vranja mati.

(Poročil) se je prevčerašnjim na Dunaji v nadškofijski kapeli grof Douglas Thurn-Valsassina, atašé avstrijskega poslaništva v Berlinu, z grofice Frančiško Thurn-Valsassina. Poročal je kardinal knezo-nadžkof dr. Ganglbauer.

(Umrl) je dne 19. t. m. gosp. Robert Bibus, stotnik in poveljnik sanitetnega oddelka št. 8, lastnik vojaške svetinje in ruskega reda sv. Ane III. razreda, stoprav 44 let star. Pogreb je bil včera popoldne.

(Književnost.) Kakor smo že opomnili, završeni so Stritarjevi zbrani spisi. Na vrsto pridejo kmalu Levstikovi zbrani spisi in konečno Funtkov „Godec“, pravljica izza vrbovskega jezera in sicer v pesniški obliki. Vse to založi in izdá podjetna tvrdka pl. Kleinmayer & Bamberg.

(„Iskrice.“) Zbirka pesmij in povestij, spisal in založil Janko Leban, učitelj v Avberu pri Sežani. I. zvezek. Cena 20 kr., po pošti 25 kr. Tiskala „Katoliška Tiskarna“ v Ljubljani. Ta lična knjižica namenjena je slovenski mladini, kateri naj vzbujajo iskre prave ljubezni do Boga, cesarja in domovine, in obsega 15 kratkih povestij in pesnij. Knjižico smemo priporočati vsem prijateljem mladine in šolskim knjižnicam. Kdor kupi deset izvodov skupaj, dobi jeden po vrhu.

(„Ustavujici říšský sném v Kroměříži“) je naslov publikaciji, ki jo bo izdal g. Jos. Nohavec v Terezinu (Theresienstadt na Češkem) o priliki cesarjeve štiridesetletnice. To je topografična slika državnega zbora v knezonadžkofijski dvorani v Kroměříži, z imeni vseh tedanjih ministrov in poslancev, ko jim je bil dné 2. decembra 1848 od ministra Schwarzenberga naznanjen nastop vlade Nj. veličanstva. Cena 1 izvodu 10 kr.

Raznoterosti.

— Pogreb vojvode Maksa dné 18. t. m. popoldne ob 2. uri je bil veličasten. Vdeležili so se ga: cesar Franc Josip I. v bavarski uniformi in sedanji načelnik vojvodske hiše vojvoda Karol Teodor, vojvodi Maks Emanuel in Ludovik, kralj neapoljski, vojvoda Alençon, prestolonaslednik Rudolf, nadvojvoda Ludovik Viktor, zastopnik nemškega cesarja generalni pribočnik pl. Wittich, princ Leopold, knez Thurn-Taxis, princ Friderik Hohenzollernski, princ-vladar, princ Ludovik, Ruprecht, Arnulf, Ludovik Ferdinand in Alfonz, vsi ministri, generali, diplomatski kor in načelniki oblastnij. V teatinski cerkvi so spreved pričakovale princesinje; vodil ga je nadškof. Drugo jutro ob šestih uri prepeljal so truplo. Maksovo v Tagernse, kjer je bilo pokopano v družinski rakvi.

— Rim — pristanišče. „Osservatore Romano“ potrjuje, da obravnava italijanska vlada z neko francosko družbo zaradi zgradbe pristanišča v Rimu in povečanja struge Tiberine. Za koncesijo sta prosili tudi še dve drugi družbi, ena angleška in ena ameriška, toda francoska družba je dobila prednost.

— † Benjamin Herder. Dné 10. t. m. je umrl vsled svojih zaslug za povzdigo bogoslov-

nega slovstva sloveči Benjamin Herder v Freiburgu. Rojen je bil dné 31. julija 1818. Mladi Benjamin je obiskaval šole v svojem rojstnem mestu, a po smrti starišev leta 1839 je prevzel s starejšim bratom Karolom že takrat slovito Herderjevo knjigarno v Freiburgu in podružnico v Parizu. Vsled velike delavnosti povzdignil je svojo trgovino takó, da ima danes Herderjeva knjigarna svoje podružnice tudi v Strassburgu, Monakovem, St. Louisu (Združ. drž.) in na Dunaji. Navdušenost njegova za bogoslovno književnost je rodila krasne sadove: „Kirchenlexikon“, „Theologische Bibliothek“, „Pädagogische Bibl.“, „Ascetische Bibl.“ itd. Za posvetna odlikovanja mu ni bilo mar; svetu većinoma ni bilo znano, kadar je dobil kakov red; največje veselje pa je občutil, kadar mu je podelil sv. Oče svoj blagoslov, to se je zadnji pot zgodilo lansko leto povodom njegove srebrne poroke. Pokojnik je bil tudi velik dobrotnik revežem; kako je bil priljubljen pri svojih someščanih, pokazala je velikanska vdeležba pri njegovem pogrebu dné 12. t. m. Naj v miru počiva!

— Hude zime. V letih 1407, 1408, 1571 in 1600 so bila vsa švicarska jezera tako zamrzla, da so čez nje vozili z najtežjimi vozovi. Leta 1408 je postala lakota in umrljivost vsled velikega mraza v severni Evropi tolika, da so prihajale zveri v mesta ter žrle trupla, ki so nepokopana ležala po ulicah. Leta 1558 so prodajali v Franciji vino na tehtnico, ker je bilo zmrzelo. Leta 1795 pa je postal dovtip „pomorska konjica“ resnica, kajti oddelek francoske konjice si je v morji primrzle ladije po večkratnem naskoku prisvojil.

— Znamenje časa. Laški list „Voce Cattolica“ prinaša članek, v katerem riše, kako naša sedanja doba, naši „moderni“ časnikarji, literatje in pesniki drug drugega hočejo prekositi v oslavljanju največjega sovražnika božjega — „vraga“. Na francoskem izhajajo več časopisov, kateri imajo naslov „vrag“. V Trstu izhajajo trije časopisi tega imena. Laška železnična družba ima tri hlapone, kateri imajo napis vragov. Tudi lloydova parobrodna družba je imenovala dva parobroda z imeni vragov. V Janovu je družba „vragova“. Dočim se verski sprevodi prepovedujejo, smejo ti hudobneži javno hoditi s svojimi znamji, s črno zastavo, na kateri je „vrag“ naslikan. V Parizu so igrali l. 1860. komedijo, katere smoter je bil lepoto vragovo pokazati. Peklo je bilo naslikano kakor vesela dvorana, v kateri so se peklenski bivalci „na satanski način“ veselili. In laški pesnik Carducci je vragu v češčenje „hymnus“ napisal. Francoz Michelet slavi triumfe vragove nad zmago božjega Odrešenika. Quenet časti vraga kot tacega, kateri vsa srca spojuje v eno celoto. Prouseon si želi biti z njim v najožji zvezi. Montanelli bi rad, da bi se bil več Krist, ampak satan gospod Italije. Leta 1848. je skrivna družba častila vraga kot boga. In géslo francoskih anarhistov je danes: „Niti Boga, niti kralja.“ Kam pridemo? Kaže se, kakor da bi ljudstvo z novim paganstvom ob razum prišlo. Zidanje norišnice — namesto samostanov — je špekulacija sedanjega časa, in vsi podjetniki so pri tem dozda obogateli.

— Velika žeja. Na starenberškem jezeru na Bavarskem vozil se je na parniku močan hribovec. Ker pa se je preveč napil ječmenoveca, zibal se je na krovu tje in sém. Poveljnik ga prosi, naj se vsede, sicer pade v vodo. A jo je naletel. „Kaj“, pravi hribovski korenjak, „jaz vsedel! Ako mi nisi takoj tiho, izpijem ti vso to lužo in ti se boš vsedel s svojim čolnom v blato.“

Narodno gospodarstvo.

Izkaz razstavnikov odlikovanih na deželni sadni razstavi,

katero je priredila c. kr. kmetijska družba kranjska v proslavo vladarske štiridesetletnice presvetl. cesarja Frana Josipa I. v Ljubljani od 18. do 21. oktobra leta 1888.

V I. skupini: Sveže sadje.

(Producenti.)

(Dalje.)

d) S priznanjsko diplomom.

Na Gorenjskem: Fran Alič v Utiku, Luka Blejec v Trzinu, Mihael Bregant v Selcib, Gregor Dane v Trzinu, Peter Dolinar na Dobrovi, Janez Grašič na Golniku, Lorenc Hribar v Križi, Grego, Jakelj v Rudniku, Anton Jarc v Gabriji, Matevž Janežič v Domžalah, Blaž Jelenc v Dražgošah, Janez Jeraj v Smedniku, Jurij Kmetič v Trzinu, Henrik Korn v Ljubljani, dr. Josip Kosler v Ljubljani, Anton Kozamernik v Utiku, Marko Kovčca v Kropi, Gregor Koželj v Sent-Gothardu, Janez Ložar v Trzinu, Janez Lužar na Klanci, Anton Novak v Razorih, Luka Osevnik na Kolovci, Jože Paplar na Brezovici, Jakob Pršin v Stožicah, Tomaž Petrovec na Čemšeniku, Ivan Podlogar v Ljubljani, P. Pogacnik v Blagovici, graščina v Podvinu, Fran Praprotnik v Preski, Ivan Prebil na Dobrovi, Josip Rak v Prevojah, Ivan Rulic v Ljubljani, Ivana Schwarzel v Prevojah, Jarnej Slapnik v Zgoranjem Tuhinji, Simon Slapnik v Špitaliči, Anton Suhadolec v Gabriji, Nikolaj Stanonik v Šmartnem pri Kranji, Fran Tavčar v Besnici, Avgust Vester v Ljubljani, Gašpar Volk v Česenici, Ivan Waland v Hlebcah, Ivan Zupan v Kropi, župnija na Dovjem.

Na Dolenjskem: Fran Andoljšek v Velikih Poljanah, Fran Andolšek v Velikih Poljanah hiš. št. 9, Ivan Čampa v Zapotoku, Mat. Eisenzopf v Starem Logu, Martin Gornik v Gabrovci, Henrik baron Gageru v Mokricah, Jakob Kalan v Morovci, Fran pl. Langer v Prežeku, Ivan Lapajne na Krškem, Peter Lesar v Zapotoku, Martin Lovšin v Zapotoku, Fran Lunder na Raki, oskrbnišvo graščine Impolske, Ivan Petek v Kresnicah, Pavel Povše v Pristavi, Josip Samida v Kočevski Reki, Fran Schweiger v Radovljici, Martin Skubic v Ribnici, Ivan Šašelj v Adlešicah, Ignacij Vrančič v Zagradci, Alojzij Vidovič v Dolščaku.

Na Notranjskem: Matija Erjavec v Vipavi, Gabrijel Jelovšek na Vrhniki, Mihael Kalan v Št. Petru, kmetijska podružnica v Senožečah, Anton Korenčan na Vrhniki, Janez Oblak v Borovnici, Fran Ogrin na Vrhniki, Andrej Perne v Šturijah, Ivan Poženel na Rakeku, Fran Premrov v Martinjaku, Fran Suhadolnik v Borovnici, Ivan Tomšič na Vrhniki, Josip Vrbič v Bistri, Lorenc Vrbič v Borovnici, Tomaž Železnik v Polhovem Gradcu.

(Dalje prih.)

Telegrami.

Dunaj, 21. novembra.*) Zbornica poslancev: Poljedeljski minister predloži računski sklep melioracijskega zaklada za 1887. Schönborn odgovarja na interpelacijo zaradi razpisa služb za pet koroških avskultantov. Že prednik je ukazal pri graškem nadsodišču preiskavo, ki je pokazala, da so se morale kazenske obravnave v Celovci zoper Slovence vršiti s pomočjo tolmačev, ker je bilo sicer dosti slovensčine zmožnih sodnikov, nikakor pa avskultantov in praktikantov. Število avskultantov se je zvišalo tudi vsled nujne potrebe. Na Koroškem živi 102.252 Slovencev poleg 241.585 Nemcev, tedaj je zahtevano znanje obeh deželnih jezikov opravičeno. Schönborn odgovarja na interpelacijo zaradi zaplembe nekaterih silezijskih listov, da je tiskovno sodišče potrdilo te konfiskacije kot opravičene. Minister pravi: Nimam povoda, da bi izdal od interpelantov zahtevani ukaz državnim pravdništvom, ker izmed letošnjih zaplemb samo treh niso potrdili sodniki. Minister visoko ceni pravico prostega izjavljanja mnenj kot važen faktor javnega življenja, priznava pa temu pravu le v zakonu določene meje ter je njegova dolžnost čuvati, da se ne prekoračijo te meje. S tem je odgovorjeno tudi na Verganijevo interpelacijo zaradi konfiskacije nekega časnikarskega plakata.

Dunaj, 21. novembra.*) Danes se je slovesno blagoslovila povodom cesarjeve štiridesetletnice v hernalskem zavodu za častniške hčere sezidana kapelica; navzoči so bili cesar, prestolonaslednik, cesaričinja, nadvojvodi Viljem in Rainer, vojni minister, Taaffe, Gautsch in mnogi generali. Nadškof Ganglbauer je daroval sv. mašo. Odgovarjaje na predstojničin nagovor je rekel cesar, da ljubi ta zavod, ker vé, kakó tolaži hrabrega moža, ki tvega na bojišču čast in kri, v zadnji uri zavest, da je otrok njegov v taki vzreji in odgoji.

Dunaj, 22. novembra. Orožni odsek je včeraj rešil orožno postavo do vrač. § 63 nepremenjeno; pri § 49 (pohabljenje samega sebe) se je izjavil vladni zastopnik, da predrugačuje ta točka dotične določbe kazenskega in vojaško-kazenskega zakonika; izjava se je vsprejela v poročilo.

Berolin, 22. novembra. Državni zbor otvoril cesar. Prestolni govor pravi: Odnosaji naši k vsem inozemskim vladam so mirovni. Prizadevanje moje se neprestano obrača na to, da utrdim mir. Zveza z Avstro-Ogersko in Italijo tudi nima drugega namena. Z mojo krščansko vero in vladarskimi dolžnostimi se ne strinja, da bi brez potrebe nakopal Nemčiji bedo bodisi tudi zmagoslavne vojske. V tem prepričanji smatral sem svojo dolžnostjo, da takoj po svojem vladnem nastopu osebno pozdravim ne samó zaveznike v državi, marveč tudi prijateljske in sosedne vladarje ter se z njimi skušam sporazumeti o nalogu, koji nam je dal Bog, da kolikor je odvisno od naše volje ohranimo svojim narodom mir in blagostanje. Zaupanje v mojo politiko, ki sem je našel na vseh obiskanih dvorih, opra-

*) Iz konfiskovanega lista.

vičuje me k nadi, da se bo posrečilo meni, mojim zaveznikom in prijateljem ohraniti mir Evropi.

Rim, 21. novembra. V prihodnjem konzistoriji bo papež imenoval kardinali nadškofe v Rouen-u, Lyonu, Mechelnu, Pragi, potem enega španskega in dva italijanska prelata.

Peterburg, 21. novembra. Prometnim ministrom je imenovan general Paucker.

Umrli so:

19. novembra. Marija Kremžar, strojevodja žena, 28 let, Reseljeva cesta št. 16, jetika. — Jožef Dobnikar, umirovljeni paznik, 66 let, Poljanski nasip št. 48, pljučni edem.

20. novembra. Jožefa Aitman, konduktjerjeva vdova, 73 let, Poljanska cesta št. 25, pljučnica.

V bolnišnici:

18. novembra. Neža Vertar, delavka, 37 let, jetika.

19. novembra. Jožef Sojar, gostač, 67 let, jetika.

V vojaški bolnišnici:

19. novembra. Robert Bibus, c. kr. stotnik, 44 let, vnetica možganske mreže.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		trakomera v mm	toplomera po Celziju			
20.	7. u. zjut.	739.0	-2.6	brezv.	megla	0.0
	2. u. pop.	736.2	7.0	sr. jzap.	del. jasno	
	9. u. zveč.	734.3	7.0	sl. jzap.	oblačno	
11.	7. u. zjut.	735.1	2.6	sl. vzh.	oblačnoj	0.00
	2. u. pop.	736.7	5.6	"	"	
	9. u. zveč.	738.7	-0.4	"	jasno	

Srednja temperatura obeh dni 4.8° in -2.6° C., za 1.8° in 0.4° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

22. novembra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 85 kr.
Sreberna " 5% " 100 " " 16%	82 " 50 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " "
Papirna renta, davka prosta	97 " 35 "
Akcije avstr.-ogerske banke	877 " "
Kreditne akcije	306 " 40 "
London	121 " 85 "
Francoski napoleond.	9 " 64 "
Cesarski cekini	5 " 77 "
Nemške marke	59 " 77 1/2 "

Tržne cene v Ljubljani

dné 21. novembra.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 34	Špeh povojen, kgr.	— 70
Rež,	4 22	Surovo maslo, "	— 90
Ječmen, "	4 22	Jajce, jedno	— 3
Oves, "	3 09	Mleko, liter	— 8
Ajda, "	4 39	Goveje meso, kgr.	— 56
Proso, "	4 39	Telečje "	— 50
Koruza, "	4 55	Svinjsko "	— 52
Krompir, "	2 50	Koštrunovo "	— 32
Leča, "	12	Pišanec "	— 35
Grah, "	13	Golob "	— 18
Fižol, "	11	Senó, 100 kgr.	2 50
Maslo, kgr.	1	Slama, "	2 32
Mast, "	— 89	Drva trda, 4 mtr.	6 80
Špeh svež, "	— 56	" mehka, "	4 40

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gl. 50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po 10 gl., žimnate modroce po 20 gl., vozičke za otroke, okvire za svete in posvetne podobe

po mogoče nizke ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.
Cenilnik s podobani zastojn in franko.

ZABAVI IN POUKU.

Izhaja po jedenkrat na mesec.

DOM

in

SVET

Za celo leto 1-60
Za pol leta — 80

ZABAVI IN POUKU.

KATARINA LAH,

Florijanske ulice št. 11
v Ljubljani (4)

izdeluje vsakovrstne vence in šopke za svatbe, cvetlice za olepšaro cerkva po nizki ceni in dobro, ter se priporoča prec. duhovščini in slavnemu občinstvu za prav obilna naročila.

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijsko v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njih stroko spadajoče dela v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnatne barve v ploščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!



(glej podobo), naj bolj praktično, elegantno, moderno in priljubljeno tapecirano pohištveno orodje, preoblečeno z modernim in močnim blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz blaga, izdeluje po — 35 gold. a. v. — zajamčeno dobro in solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4.

Uzorec blaga resnim kupecem franco na razpolago. Vsa v mojo stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem najceneje. — Modroce na peresih (Federmdratzen) 10 gl. in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot špeciialiteto: altarne preproge.

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,

Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (95)

Cenilniki gratis in franko.

DR. VALENTINA ZARNIKA

ZBRANI SPISI.

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bife, človeka pa ni! — Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slovenskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po naj-novejšem uzorec in res krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zarnikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastno-ročen podpis. — Cena knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „NARODNI TISKARNI“ v Ljubljani. (1)

Parno ribje olje

xoper bramorje, krvico (rachitis), sušico, kronične spu-ščajje itd. itd. se dobiva v steklenicah po 60 kr. v lekarni Piccoli „pri angelju“ v Ljubljani (Dunajska cesta). — Zunanja naročila proti povzetju izneska. — Pri večjem nakupu rabat. (2)

Najfinejšo ajdovo moko . . . 15 gld.
srednjo " " . . . 11 gld.

meterski stot

pošilja z vrečo vred (3)

„Aumühle“ pri Ptujci.

Št. 7886.

Razpis

(1)

službe deželnega svetovalca pri deželnem odboru kranjskem.

S sklepom slavnega deželnega zbora kranjskega ustanovljena služba deželnega svetovalca z letno plačo 1600 gld., z aktivitetno doklado 240 gld., s pravico do 4 petletnic po 100 gld. in do pokojnine po dotičnih za deželne uradnike obstoječih določbah oddala se bode z dnem 1. januarija 1889.

Prošnjiki za to službo naj svoje prošnje z vsemi dokazili, ki jih zahteva službena pragmatika za deželne uradnike in v katerih je zlasti dokazati, da so z dobrim vspehom dovršili praktični izpit za politično službovanje ali pa za sodnijo, kakor tudi da so popolnoma zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, — predpisanim pôtom vložé najkasneje

do 31. decembra 1888

pri podpisanem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dné 20. novembra 1888.

Tuji.

19. in 20. novembra.

Pri *Mattu*: Herling, Siger, Michl, Ebert, Arafellini, Pollak, trgovci, z Dunaja. — Winkler, profesor, iz Beljaka. — Foramiti, inženir, iz Bistrice Nigrini, potovalec, iz Budimpešte. — Olin, nadinženir, iz Pulja.

Pri *Stonu*: Altman iz Nemčije. — Manhart, Fischer z Dunaja. — Wiener, nadšumar, iz Soteske. — pl. Viktor, nadporočnik, iz Trsta. — Rizzoli, potovalec, iz Nemčije. — Frankl trgovec, z Dunaja. — Wagne iz Gradea. — O. Wilhelm iz Gradea. — Julij Ellinger, potovalec, iz Brna. — Dr. Lusenberg, nadzdravnik iz Tirol. — Scharz, potovalec, z Dunaja. — Petsche iz Starega trga. — M. Biller, trgovec, iz Gradea.

Zobolek, prašek in pasta za zobe

preč. oo. Benediktincev
opatijske Soulae (Gironde).
Dom MAGUELONNE, prijor.

Največje odlikovanje: dve zlati svetinji: Bruselj 1880, London 1884.

Iznajdeno leta 1373 po prijorji Pierre Boursaud.

Vsakdanja raba zoboleka oo. Benediktincev (po nekoliko kapljic na vodi) ozdravi in zabrani gnjilobo zob, jih obeli in utrjuje; okrepcuje in popolno ozdravi čeljusti.

Zares močno ustrezemo našim p. n. štatelem, opozorjé na to starodavno ter prekornostno iznajdbo — najboljši in edini lek proti zobobolu.

Tvrška **SEGUIN** Bourdeaux

(Francija)
Rue Croix de Seguey 106 & 108.

Ustanovljena leta 1807.

Dobiva se v vseh lekarnah in prodajalnicah dišav. (14)



Odlikovan v Trstu 1882



s srebrno svetinjo.

AVGUST DRELSE,

tovarnar peči iz prstenih izdelkov,
v Ljubljani.

Izdelovanje in zaloga najraznovrstnejših
peči najnovije sestave

belih in barvenih iz ognjesigurnega gradiva, elegantno in cenó.

Zaloga kemijskih aparatov z najtršim osteklenjem, kojega se ne primejo kisline.

Izvršuje naročila na cevi, nadstavce za dimnike z vetrnjakom, na stavbene okraske, rebra za cerkvene oboke, ognjesigurne opeke in vse v stroko prstenega blaga spadajoče predmete. (23)